

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szobotica, 1926 SZOMBAT február 13.

43. szám

M megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon: Kiadóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Fonclere-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)

Vita a magyar problémáról a kisantant temesvári konferenciáján

A külügyminiszterek tanácskozásának kulisszatitkai — Benes a Népszövetség közbelépését kívánta

— A konferenciára kiküldött munkatársunk jelentése —

Egy hivatalos kommuniké és a három külügyminiszter nyilatkozata kapcsolta össze a temesvári konferencia hermetikusan elzárt tanácskozó szalonját a nagy nyilvánossággal. A miniszteri nyilatkozatok, minden terjedelmességük mellett, meglehetősen szűkszavúak és nem lebbentették fel teljesen a tanácskozási teremtől nehéz brokát függőnyeit. A kommuniké is szűkszavú, de többet mond és tüzetesebb megvizsgálása után kiderül, hogy egyike az utóbbi évek legérdekesebb külpolitikai okmányainak. Ezt szeretném nagyon hangsúlyozni, mert eddig a sajtó, sem a hazai, sem a külföldi, nem tulajdonított elég nagy jelentőséget ennek a kommunikének. Pedig első percre nyilvánvaló lehetett, hogy maga a három miniszter fontos manifesztációnak szánta ezt a közleményt. Ugy Nincsics, mint Benes és Duca nyilatkozataikban több ízben nyomatékkal utaltak a kommunikére, amelynek szinte minden mondatán meglátszik, hogy ellentétes vélemények egyszintre hozásának az eredménye. Az egyes érintett kérdésekben minden egyes külügyminiszter beépítette a maga külön fedezékét a kommuniké sokszor fűrészen

ható frázisai közé, hogy arra bármikor szabadon hivatkozhatnak. A kommuniké és a miniszteri nyilatkozatok összevetése, a kimondott és elhallgatott mondatok mérlegelése után utólag most már jobban megkonstruálható a temesvári konferencia képe, mint a mozgalmas szerdai napon. Amíg a konferencia tartott, a helyszínen szerzett információk megbízhatóságához mindig szó fért. A kommuniké és a nyilatkozatok elhangzása után azonban már sokkal több támpont volt az események kipuhítására. Informálódásaim eredményei — jóleső elégtétellel állapíthatom meg — nagyrészt igazolták azokat a tudósításokat, amelyeket a nap folyamán még a nyilatkozatok elhangzása előtt a *Bácsme gy ei Napló*-nak küldöttem. Első információmat azonban sikerült néhány olyan fontos adattal kiegészíteni, amelyek most már lehetővé teszik a konferencia lefolyásának teljes rekonstrukcióját.

Az alább közölt adatok nagyrésze olyan diplomatától ered, aki a három külügyminiszteren kívül — mondhatni — az egyetlen teljesen beavatott személyiség volt a Temesvárott megjelent diplomaták közül.

Milyen szankciókra gondol a kisantant?

A konferenciáról kiadott hivatalos kommuniké a frankhamisítás ügyében a következő kijelentéseket foglalja magában:

A béke érdekében remélni kell, hogy ezt a sajnálatos ügyet teljesen fel fogják deríteni és megfelelő szankciókat fognak alkalmazni, nehogy ilyen események megismétlődhessenek.

A kommunikéből tehát nem derül ki világosan, hogy a szankciók alatt külső represszáliákat, vagy pedig magyar hatóságok intézkedéseit érti-e a kisantant. Ez az óvatos fogalmazás arra mutat, hogy

nem akarták teljesen kizárni az eshetőségek sorából a külső represszáliákat sem.

Ennek a kérdésnek tárgyalásánál a három külügyminiszter három különböző álláspontot képviselt.

Határozatlan, minden beavatkozás ellen egyedül Duca román külügyminiszter foglalt állást.

Ducának valóban nehéz helyzete van a magyar kérdésben. Elsősorban Románia határozatlan általános külpolitikai orientációja miatt, amely a konferencián tárgyalt összes többi kérdésben is igen nehézre tette az egyöntetű megoldásokat.

Románia a legutóbbi esztendőben azt tapasztalta — és nem minden

alap nélkül — hogy a magyar revánstörökvések többé nem irányulnak annyira az egész kisantant, mint inkább speciálisan Románia ellen. A belpolitikai nehézségeken kívül ez is egyik oka annak, hogy a liberálistársa román kormány békejobbot nyújt a kétnemzetű erdélyi magyar kisebbségnek. A román kormány ezért pillanatnyilag nem akarja komplikálni a magyarsággal szemben való helyzetét egy beavatkozással Magyarország belügyeibe.

Ezzel szemben Nincsics külügyminiszter egész más szempontok szerint ítélte meg a magyar kérdést. Nincsicset megfontolásaiban nem leszélelyezik belpolitikai momentumok. Őt mindenekelőtt az általános béke szempontjai vezérlik. Számára az volt a probléma, hogy vajon az európai béke ügyét jobban szolgálja-e a fekély operatív eltávolítása, vagy pedig be kell várni, hogy a magyar nép egészséges szervezete kilökje magából a kórokozó anyagokat.

Amennyiben az operatív megoldás eszméje kerekedett volna felül, Nincsics elhatározó lépéseket követelt volna. Ebben az esetben csak egy utat látott volna célravezetőnek, még pedig azt, hogy

a kisantant egyetlen erélyes akcióval végezze el az operációt.

Benes szükségesnek tartotta, hogy Magyarországot kényszerítsék a frankügyben letelepedő politikai rendszer likvidálására. A csehszlovák külügyminiszter azonban nem gondolt a kisantant direkt közbelépésére, hanem mint általános érdekű európai kérdést, az egész ügyet a Népszövetség hatáskörébe kívánta utalni.

Szerinte a Népszövetségnek is elég hathatós eszközök állnak rendelkezésére, amelyek a probléma gyökeres megoldását lehetővé teszik.

Ilyen nemzetközi kényszereszközök volnának például:

Magyarország kirekesztése a nemzetközi postaforgalomból, határainak lezárása mindennemű utlevélvizum megtagadásával, a

A kisantant és a Balkán-probléma

A temesvári konferencián váratkozás ellenére az a kérdés is tisztázást nyert, hogy a Balkán-probléma beletartozik-e a kisantant kompetenciájába. A kérdés a Balkán-paktum felvetésével vált aktuálissá.

A hivatalos kommuniké utal arra, hogy a külügyminiszterek keresték a megfelelő módokat és eszközöket a Balkán békéjének konszolidálására. Nincsics a maga nyilatkozatában rámutatott arra, hogy ebben a kérdésben elsősorban Jugoszlávia van érdekelve és hogy a Balkán-paktum megkötése előtt még tisztázni kell Jugoszlávia viszonyát a többi Balkán-államokhoz. Benes hallgatott erről a kérdéstről, Duca viszont azt mondta, hogy Románia mindig lelkes előharcosa volt a Balkán-paktumnak, mégis azt hiszi, hogy amíg a görög részről fennálló nehézségeket nem küszöbölik ki és a jugoszláv-görög kérdést nem rendezik, addig nem lehet hozzáfogni a paktum kidolgozásához.

Ezek a nyilatkozatok ugyancsak arra vallanak, hogy a konferencián ezt a kérdést is kompromisszum ut-

Benes taktikája az orosz kérdésben

Az orosz kérdéstről a kommuniké teljesen hallgat. Nincsics és Duca, amikor az újságírók az orosz kérdéstről kérdést intéztek hozzájuk, kitértek a válasz elől és azt mondták, hogy ezzel a kérdésükkel forduljanak Beneshez. Viszont Benes igen kelletlenül elégitette ki az újságírók érdeklődését. Válaszának lényege az volt, hogy Oroszország de jure elismeréséről folyó tárgyalások pillanatnyilag megszakadtak, mert előbb egész sor más kérdésben kell megállapodásra jutni. Azt

diplomáciai képviselők visszahívása és gazdasági természetű represszáliák.

Ennek a három különböző felfogásnak eredményeként jött létre a hivatalos kommunikében körvonalazott állásfoglalás. Nincsics és Benes figyelemmel voltak Románia kényes helyzetére, viszont Duca is honorálta Nincsics és Benes álláspontját és hozzájárult ahhoz, hogy a kommunikében kidomborodjék a szankciók alkalmazásának lehetősége.

A konferencia végleges állásfoglalását befolyásolta az a jugoszláv részről először hangsúlyozott megfontolás is, hogy egy időelőtti és nem elég radikális külső beavatkozás a kisantant részéről a mai magyar belpolitikai helyzetben csak a jelenlegi rezsim erősítésére szolgálhatna.

Ezeknek az információknak hitelességét eklatánsan bizonyítják azok a nyilatkozatok, amelyeket a külügyminiszterek a kommuniké kiadása után tettek az újságíróknak és amelyekben — különösen Nincsics — igen határozottan és élesen mondtak véleményt a magyar kérdéstről és így nem hagytak kétséget aziránt, hogy a kommunikét hogyan kell értelmezni.

ján oldották meg. Valóban ez volt a temesvári konferencia legnehezebb kérdése. Románia azt követelte, hogy minden Balkán-kérdés a kisantant konferencia elé kerüljön és hogy Románia, mint a kisantant tagja, állandó információkat kapjon Jugoszláviának a Balkán-államokkal folyó tárgyalásairól.

Benes azt az álláspontot képviselte, hogy a kisantant középeurópai hatalmi szövetség és mint ilyennek nem feladata a Balkán-probléma rendezése.

Nincsics magáévá tette ezt az álláspontot és feleslegesnek tartotta, hogy a Balkán-problémát a kisantant keretén belül tárgyalják. Egyszerűsöd hangsúlyozta, hogy a speciális jugoszláv érdekek biztosítása előtt korai volna a kisantant többi államának bevonása a Balkán-probléma rendezésébe.

Ugy a kommuniké, mint Ducának udvariasság kijelentései bizonyítják, hogy a kisantant ezt a teherpróbát is kiállotta és Nincsics az egész vonalon keresztül tudta vinni álláspontját.

a hirt, hogy Csehszlovákia már elismerte az orosz kormányt, alapvetően újságírók közönségének mondotta.

Diplomáciai körökben Benes magatartását az orosz kérdésben igen ügyesen keresztülvitt manővernek minősítik. Benes állítólag szándékosan hocsátotta világgá a konferencia előtti napokban Oroszország elismerésének hírére. A konferencia délelőttjén viszont Benes legszűkebb környezetében a leghatározottabb formában úgy informálta a sajtót, hogy Oroszország magatartása mi-

KISEBBSÉGI ÉLET

Ruszinszko súlyos helyzetéről hosszabb cikkeket számolnak be a prágai lapok. Az ellenzéki sajtó élesen támadja a kormányt, mely állítólag bizonyos gazdasági előnyökért hajlandó Ruszinszko egyrészét átadni Romániának. »A területátengedésből talán egyelőre nem lesz semmi. A prágai kormány megelőszik Ruszinszko nyugati határainak keletre való eltolásával, melynek minden alkalommal, különösen választások idején, jó egypár községe esik áldozatul. A »felfszabadított« ruszin népnek azonban nemcsak Ruszinszko szabad földjén kell küzdenie, hol a schizmatikusok térhódítása, hol az ukrán terjeszkedés. Mivel az elszlovákosítás ellen, de Romániában is hasonló elkeseredett harcot kell vívnia nemzetiségének elismertetése érdekében. Amíg Ruszinszkoiban egyrészt az ukrán, magyaros és szlovák nyelvet próbálják ráoktrofálni a ruszin népre, addig Romániában a román kormány egyszerűen eltörölte a ruszin tannyelvű iskolákat és a ruszin népet a román nyelv tanulására kényszeríté. A román közoktatásiügyi miniszter, Anghelescu szerint a rutének nem alkotnak népkisebbséget, tehát a román tannyelv bevezetése a ruszin iskolákba nem jelenti a kisebbségi szerződés 10-ik pontjának megsértését. A román közoktatásiügyi miniszter okfejtése szerint a ruszinok a román néphez tartoznak, amely román népet a sors visszaváltással denacionalizálták és ruszinná tették egy nyelvben, mint szellemében. Ha a román kultuszminiszter fenti érvelését ideát is alapul vesszük, akkor a Ruszinszko-tól elszakított nyugati területeken elszlovákosított ruszinok szintén követelhetik a ruszin nemzetiségű való tartozandóságuknak elismerését. Akkor szintén nincs helye a zempleni, sárosi és szeptési részekben lévő ruszin községekben a szlovák tannyelvű iskoláknak. Mindkét jelenség különben erősen bevillágít a ruszin nép »felszabadításának« kulisszái mögé, ahol az imperializmus titkos gépezetei vannak hívátva ezt a kis nemzetet összemorzsolni, hogy ne szerepeljen többé nemzetközi problémaként amugy is igen szomorú sorsa.»

A szlovák papság memorandumot intézett a püspöki karhoz, melyben arra kéri őket, hasson oda, hogy Hlinka szüntesse be az agitációt a katolikus cseh néppárt ellen, a magyar keresztényszocialista párt viszont oszlassa fel szlovák szervezeteit, hogy így eltűnjenek azok az akadályok, melyek egy egységes katolikus párt vagy pártkoalíció létrehozásának útjában állnak. A püspökök a memorandum alapján már lépéseket tettek az egyes katolikus pártok vezetőinél, akik ígéretet tettek, hogy a szlovák papság kiváságának megfelelően igyekezni fognak a fontos kérdést rendezni.

Az ellenzéki román pártok vezetői igen elítélően nyilatkoznak az erdélyi magyar párt és a román kormány pakumáról. Dou Sever, a nemzeti párt titkára így nyilatkozott a magyar párt álláspontról: »A magyar párt vezetőinek kényszerhelyzetét méltányoljuk ugyan, de úgy találjuk, hogy nem a leghelyesebb utat választották meg, hogy ebből a kényszerhelyzetből kikerüljenek. Méltányolnunk tudjuk, hogy azok a pozitív engedmények, amelyeket a kormány megígért, kecsesítettek lehetnek, de esődalkodnunk kell, hogy a magyar párt a nyári pakumból, helyesebben becsapásból nem tanul semmit. Az elmúlt nyáron — a mezőgazdasági kamara választásokon is lepakolt a magyar párt a liberális párttal. Az eredmény: kezdve a községi településeken, amelyeknek visszaváltását nyolc

napon belül ígérték, egész fel a magyar telepések ügyének a genfi elintézéséig, az Anghelescu-féle törvényig és legújában a kultuszreformig — ugyilát-szik, nem volt elég ahhoz, hogy kinyissa a magyar párt szemét. Ez már nem a mi ügyünk, hanem a magyar párt ügye a magyarsággal szemben. Ismert

közmondás, hogy jobb ma egy veréb, mint holnap egy tuzok. A politika azonban az elintémondások terrénuma és a közmondásokat is gyakran megfordítva kell itt alkalmazni, ha eredményt akarunk itt elérni. A mai verébről még nem lehet tudni, tényleg veréb-e, vagy csak egyszerű választási kortes-fogás.»

**Briand újra felveti a bizalmi kérdést
Még bizonytalan a szanalási javaslatok sorsa**

Párisból jelentik: A kamarában valószínűleg szombaton dől el a szanalási javaslatok sorsa, amikor Briand miniszterelnök ismét fel fogja vetni a bizalmi kérdést.

Politikai körökben úgy vélekednek, hogy néhány szónyi többséggel keresztül fog menni Doumer új javaslata a névre szóló részvényekről és arra is többséget kap a kormány, hogy a pénzügyi javaslatok letárgyalásának siettetésére éjjeli üléseket is kell tartani vasárnapig, akkor aztán félbeszakítják a vitát és

a választójogi reformot tűzik napirendre, hogy azalatt a szenátus tárgyalja a kamarától átküldött pénzügyi törvényjavaslatot.

A lapok közül a *Petit Parisien* és a *Quotidien* jóslat kudarcat Briandnak és úgy vélekedik, hogy ha a többség meg is szavazza az éjjeli üléseket, ezzel a kormány még nincs túl a nehézségeken, hiszen a szanalási javaslatok közül azok még nem is kerültek sorra, amelyek miatt a legnagyobb az ellentét a karpártok és Doumer között.

Még nem dőlt el a kormányválság**Pasicus nyilatkozata az ujságírók számára**

Beogradból jelentik: A Radics István népgyűlési beszédei miatt keletkezett feszültséget a közoktatási miniszter parlamenti felszólalása nem oszlatte el. A radikálisok hűvösen fogadták Radics beszédét és az egész pénteki nap a válság körüli tanácskozásokkal telt el. Elhatározó lépés semmilyen irányban nem történt, aminek valószínűleg az az oka, hogy a radikális miniszterek egy része a párt szlavája miatt nem tartózkodott Beogradban. A délelőtti tíz óra összehívott minisztertanács elmaradt és Pasicus miniszterelnök tíz órakor audiencián jelent meg a királynál. Ezalatt Radics István közoktatási miniszter a miniszterelnökségre ment és itt tudta meg, hogy a minisztertanács elmaradt. Pasicus mintegy fél óra hosszat tartózkodott az udverban. Amikor távozott a királyi palotából, az ujságírók megkérdezték tőle, hogy mi ujság?

— Nincsen semmi! — válaszolta Pasicus.

— Kritikus-e a helyzet? — kérdezték az ujságírók.

— Mért volna kritikus?! — hangzott a válasz.

— Lemondott a kormány?

— A kormány nem adta be lemondását, ebben a kérdésben még nem történt döntés.

Amikor Pasicus visszaérkezett a miniszterelnökségre, a Beogradban levő radikális miniszterekkel, Srskics törvényegységesítő, Trifunovics Misa vallásügyi, Miletics egészségügyi és Nincsics Momcsilo külügyminiszterrel tanácskozott. A radikális miniszterek tanácskozása háromnegyed egy óráig tartott, majd az értekezlet befejezése után Trifunovics Misa vallásügyi miniszter kijelentette az ujságíróknak, hogy nincs krízis.

— Amint látjuk — mondotta Trifunovics — mindössze négy radikális miniszter van Beogradban és így nem történhetett döntés.

Miközben a radikális miniszterek Pasicusnál tartották értekezletet, a kormány Radics-párti tagjai a közoktatásiügyi miniszter-

riumban gyűltek össze tanácskozásra. A tanácskozásra semmi sem szivárgott ki.

A délutáni órákban híre terjedt, hogy Pasicus bejelentette Őfelségének, hogy alkalmas időpontban be fogja nyújtani a kormány lemondását. Híletékes körökben sem meg nem cáfoltak, sem meg nem erősítették a hírt. Politikai körökben várták, hogy Radics Istvánt kihallgatásra fogják meghívni az udvarhoz, az audiencia azonban ezideig még nem történt meg. A Radics-párti miniszterek közül egyedül Superina postaügyi miniszter járt az udvarnál, de kihallgatáson nem volt, csak érdeklődött, hogy mikor referálhat reszortügyekben a királynak.

„Lehetetlen miniszter“

Politikai körökben nagy feltűnést keltett a *Vreme* „Lehetetlen miniszter“ című vezércikke, amely éles hangon támadja Radics Istvánt.

— Radics — írja a *Vreme* — a kormány tagjához nem méltó módon támadta meg Makszimovics Bózsó belügyminisztert, aki nek egyszerűen »felmondott« és Stojadinovics Milán pénzügyminisztert, aki ellen egy ellenséges lap cikke alapján intézett kirohást. Érthetetlen, hogy a kormány nem kíván egyebet Radicstól, mint cáfolatot, amitől Radics nem idegenkedik. Ezekután valóban nem lehet tudni, milyen hatalma van Radicsnak. A szeb-horvát megegyezés szükséges, de Radics nélkül, aki nem tudja komolyan felfogni a mai helyzetet — fejezi be cikkét a *Vreme*.

A diplomáciai kar magyarázatot kér a pápai nuncius megsértése miatt

Radics István parlamenti beszéde, amelyben Pellegrinetti pápai nuncius katolikus és olasz propagandával vádolta meg, nagy megütközést keltett egész Beogradban, annál is inkább, mert Pellegrinetti nuncius nagy népszerűségnek örvend a fővárosban. A nunciaturán egyébként pénteken ünnepélyes fogadások voltak XI Pius pápa megkoronázá-

sának negyedik évfordulója alkalmából. Megjelent a nunciaturán Trifunovics Misa vallásügyi miniszter és a külügyminisztérium részéről dr. Ribarzs Ottokár, valamint a diplomáciai kar.

Hír szerint a diplomáciai kar Nincsics külügyminiszterhez fog fordulni magyarázatért Radics kijelentése miatt.

A félbeszakított nyilatkozat

A Radics-párti klub pénteken délután ülést tartott, amelyen a politikai helyzetről tanácskoztak. Az ülés után az ujságírók kérdést intéztek Radics közoktatásiügyi miniszterhez a helyzetről. Radics szokás szerint készséggel állt az ujságírók rendelkezésére és így szólt:

— Minden nagyon jól van, jobban már nem is lehet... — többet nem mondhatott Radics István, mert a mellette álló Radics Pavle agrárreformminiszter és dr. Pernár képviselő karanfogták és magukkal vitték a nyilatkozatra váró ujságírók elöl.

A jugoszláv-amerikai adósságtárgyalások

Beogradból érkező washingtoni jelentések szerint a jugoszláv delegáció pénteken átnyújtotta az amerikai delegáció vezetőjének azokat a javaslatokat, melyeket az amerikaiak kívántak. A két delegáció csak a jövő héten tart együttes ülést, mert az átnyújtott javaslatokat az amerikai delegátusok még nem tanulmányozhatták át.

A csehszlovák sajtó dicséri Mussolinit**Franciaország a német-olasz konfliktusban tartózkodóan viselkedik**

Berlinből jelentik: A német-olasz konfliktus élenken foglalkoztatja az európai sajtót. A francia lapok megdöbbenéssel veszik tudomásul, hogy Stresemann nem fog válaszolni Mussolini második beszédére. A párisi Őuvre hangsúlyozza, hogy bizonyára nehéz a német külügyminiszter helyzete, ha a bajorországi nacionalistákkal meg akarja értetni, hogy a békét csak úgy lehet biztosítani, ha a szerződésben megjelölt határokat tiszteletben tartják, viszont az olasz fasisztáknak is meg kell gondolniuk, hogy Tirol német lakossága a legnagyobb lojalitással fog viselkedni Olaszország irányában, ha az államhatalom igazságosan bánik vele.

A csehszlovák sajtóban nem egységes a vélemény. A nacionalista lapok, köztük a *Narodni Listy* dicséri Mussolinit és rámutatnak arra, hogy hiába fenyegetzik a német birodalmi külügyminiszter, hogy a Népszövetséghez fog folyamodni és ott keresi a német kisebbségi jogok érvényesülését, nem fog vele célt érni és nem fog sikerülni a német birodalom és Ausztria egyesülését megvalósítani, mert Mussolini is ott lesz. A félhivatalos Csehszke Szlovénzska Republika, az agrárpárti Venkov, a Lidove Novini és a Narodny Osvobodenny figyelmezteti Mussolinit, hogy a német birodalmi sajtó propagandájának ült föl, ha elhiszi, hogy a csehszlovák köztársaság területén élő német nemzeti kisebbség nem élvez joggyvenlőséget és felszólítja Benes külügyminisztert, hogy világosítsa föl Mussolinit erről a kétségtelen tévedéséről.

Terhelő vallomások Gömbös Gyula és gróf Teleky Pál ellen

Rába Dezsőnek a parlamenti vizsgálóbizottság előtt tett vallomása új fordulatot jelent a frankügy politikai háttérének kivizsgálásában — Miért követeli a fajvédővezér a frankbizottság feloszlatását? — Vargha Gyulát, a Magyar Nemzeti Szövetség letartóztatott titkárát pénzhamisításra való szövetkezéssel vádolják — Az újabb vallomások még súlyosabbá tették a Bethlen-kormány helyzetét

Gömbös novemberben tanácskozott a szokolhamisító Mészáros Gyulával

Budapestről jelentik: Windischgraetz Lajos herceg és Rába Dezső csütörtök esti kihallgatása a parlamenti vizsgálóbizottság előtt döntő fordulatot hozott a frankügy politikai háttérének felderítésében. A parlament folyosóján pénteken pártkülömbőség nélkül megállapították, hogy Windischgraetznek és Rábának a parlamenti bizottság előtt tett vallomása után most már semmiesetre sem képzelhető el a frankügy likvidálása súlyos politikai konzekvenciák levonása nélkül.

Olyan hírek is elterjedtek politikai körökben, hogy ezután valószínűleg szükségessé válik gróf Teleky Pálnak és Gömbös Gyulának a parlamenti vizsgálóbizottság elé idézése, mert

Teleky Pál gróf bizonyos információkkal szolgálhat a bizottságnak arról, hogy a Térképészeti Intézet hogyan volt a frankhamisítás céljaira megnyerhető.

Ebből nyilvánvaló, hogy gróf Teleky Pál — akit legutóbb már mint a jövő magyar miniszterelnökét emlegettek — maga is tudott előzetesen a frankhamisításról. Emlékezetes még, hogy mindjárt a frankügy kirobbanása utáni napokban beszéltek arról, hogy Telekynek is fontos szerepe volt a frankhamisításban és ez teszi lehetővé, hogy a politikai élettől hosszabb ideje visszavonult egykori magyar miniszterelnök váratlanul belépett a kormányzatba, ahol lehangosabban hirdeti azóta Bethlen támogatásának szükségességét.

A parlamenti vizsgálóbizottság előtt most súlyos vallomások hangzottak el Teleky Pál gróf ellen és ennek enyhítésére rendezték az egyetemes-párt csütörtöki vacsoráján, nyomban a frankbizottság ülése után azt a lanyha tüntetést Teleky mellett, amely a legkínosabb hatást keltette a kormányzati képviselőket nagy részében is.

Gömbös Gyula tervébevett kihallgatásával kapcsolatban politikai körökben sok szó esett pénteken a fajvédő-párt csütörtöki vacsorája miatt is, amelyen Gömbös kijelentette, hogy az elkövetett indiszkréciók megszüntették a parlamenti vizsgálóbizottság létjogosultságát és ezért Eckhardt Tibornak, aki tagja a bizottságnak, javasolnia kell a parlamenti bizottság feloszlatását.

A fajvédővezér váratlan követelésének nagyon érdekes okai vannak. Ugyanis a parlamenti vizsgálóbizottság a legutóbbi kihallgatásokból súlyosan terhelő bizonyítékokat szerzett Gömbös Gyula és a fajvédőpárt bűnségére nézve is

és ezért érthetően kényelmetlen a fajvédővezérnek a bizottság működése. Erről több nyilatkozat hangzott el pénteken, amelyek közül a legérdekesebb Pakots Józsefnek következő nyilatkozata:

— Ugy látszik Gömbös urnak alkalmatlan a frankbizottság komoly és alapos munkája. Vajon miért? Eddig az ellenzéket és különösen Vázsonyi Vilmost gyanúsították azzal, hogy ha »tendenciózus céljait« nem látják elérhetőnek a bizottsági vizsgálat során, akkor keresett sérelemmel fogják a megegyezést felrúgni és a parlamenti vizsgálóbizottságból kivonulni. Ugy látszik most fordul a kocka és Gömbös nyilatkozata furcsa gondolatokat támaszt. Ezeknek a gondolatoknak a végére a pontot vagy inkább a pönt a bizottsági vizsgálat eredménye fogja megadni.

Furkas Tibor, pártokvívű képviselő, aki a parlamenti vizsgálóbizottság tagja, arra a kérdésre, hogy mikorra várható a bizottság munkájának befejezése, a következő választ adta:

— Általában a jövő hétre várható a bizottság munkájának befejezése, azonban e tekintetben nehéz jóslni, mert bár az igazságügyminiszter és a rendőrség tegnap kiadott nyilatkozatai szerint a pótnyomozás már befejeződött, mégis egyre-másra fogják meg le az embereket.

Különös jelentőséget kell tulajdonítani Vargha Béia letartóztatásának, mert ez a Magyar Nemzeti Szövetséget, amelynek most már második fontos funkcionáriusa van letartóztatásban, a legkínosabb helyzetbe hozta.

Vargha letartóztatása általában nagyjelentőségűnek tartják politikai körökben, mert fontos bizalmi állása volt a Nemzeti Szövetségben.

A szokol- és a frankhamisítás közti összefüggés, amelyre Friedrich István hívta fel először a parlamenti vizsgálóbizottság figyelmét, szintén élénken foglalkoztatja a politikai közvéleményt. Óriási feltűnést kelt az a hír, hogy Mészáros Gyula tanár, aki annak idején a szokolhamisítás miatt letartóztatásban volt, november második felében Budapesten járt és megfordult a parlamentben is, ahol hosszasan tanácskozott hármashat Gömbös Gyulával és a Hollandiában letartóztatott Marsovszky Györggyel.

Ez a körülmény csak szaporítja a Gömbös Gyula ellen súlyosan terhelő adatokat.

A Nemzeti Szövetség titkárát pénzhamisításra való szövetkezéssel vádolják

A csütörtök este letartóztatott dr. Vargha Béla, a Magyar Nemzeti Szövetség titkára Máramarosban volt tiszteletbeli főszolgabíró és ott ismerkedett meg barát Perényi Zsigmonddal, a Magyar Nemzeti Szövetség elnökével, aki magával hozta Budapestre és bizalmi állásban helyezte el a Nemzeti Szövetségnél.

Vargha Béla egyik alapítója volt a Szózat című fajvédő lapnak és több más kurzuslapnál is dolgozott. Amikor a Nemzeti Szövetség elnöki vizsgálat megindult, Vargha gyanusan

kezdett érdeklődni a frankhamisítók elleni nyomozás iránt. Vasárnap este megjelent a főkapitányság rendőri sajtóirodájában, felhívta a keresztény lapok munkatársait, akikkel közölte, hogy Egyetértés címen vasárnap este megjelenő hetilapot fog kiadni, amellyel a szűk és főképpen a frankügyvel kíván lapjában új szemszögből foglalkozni, amihez kérte a keresztény lapok munkatársainak támogatását. Ezeknek előadása után hirtelen azt a kérdést intézte a rendőri

riporterekhez, hogy milyen információjuk van a franküggyel kapcsolatban. Amikor az újságírók gyanút fogva megkérdezték tőle, hogy miért érdeklődik olyan idegesen, Vargha kijelentette, hogy a letartóztatott Szörtsey József neki jóbarátja és a többi vádlottal is összeköttetésben van.

Ez terelte a gyanút dr. Vargha Béla-ra, aki ezután naponként megjelent a rendőri sajtóirodában és igyekezett végighallgatni mindazokat a tudósításokat, amelyek a lapokban a Magyar Nemzeti Szövetségben történt házkutatásokról, a Magyar Nemzeti Szövetség tagjának kihallgatásáról jelentek meg. Ugy gyanus viseiködése, mint

a francia rendőrtisztek adatai alapján csütörtök este házkutatást tartottak a Nemzeti Szövetség helyiségében, ahol a titkár íróasztalában talált kompromittáló adatok alapján dr. Vargha Béla letartóztatották.

A franciák ugyanis megállapították, hogy Vargha azok közé tartozik, akiknek a legutóbbi időben szintén el kellett volna utazniuk, másrészt pedig

közvetítő volt Windischgraetz és Szörtsey között, előtte történt a bankjegyek osztályozása és Varghának a hiányzó haterkezről nyilván tudnia kell.

Péntek délelőtt félháromez megjelent a főkapitányságon Royère és Graviere, a két francia detektiv. Lakatos rendőrtanácsos a szobájába hozta Varghát és a franciák jelenlétében körülbelül egy órán át kihallgatta.

A kihallgatás után Varghát árszállították az ügyészségre. Vargha semmit sem akar tudni a 6000 hiányzó hamis ezerfrankosról, azt azonban nem tagadja, hogy Szörtseyvel a legjobb viszonyban volt. A fiókjában talált írások igazolják, hogy

Vargha külföldi útra készülődött, ezekre az adatokra vonatkozóan azonban szintén nem akar felvilágosítást adni. Állandóan azt hangoztatja, hogy őt a nemzet eszme vezetle és ettől még le-

Nádossy nem akar megjelenni a parlamenti bizottság előtt

A parlamenti vizsgálóbizottság péntek délelőtt folytatta a bűnügyi iratok tanulmányozását, majd elhatározta, hogy a délutáni ülésen Nádossy volt országos főkapitányt, Kurz Lajos ezredest és Gerő László őrnagyot fogja kihallgatni. A parlamenti elnökség és a főkapitányság megterelte az intézkedéseket, hogy a foglyok átvétele a tegnaphoz hasonló módon történjék. A parlament főrendiházi bejáratát rendőrökön vette körül és a bejáratnál palotaőrök sorakoztak, azonban semmi dolguk nem akadt, mert a kihallgatások váratlanul elmaradtak.

A parlamenti vizsgálóbizottság délutáni ülésének megkezdésekor Zsitvay Tibornak, a bizottság elnökének az ügyészség egy átiratát kézbesítették. Az átirat tartalmáról semmi sem szivárgott ki, azonban a kihallgatások elmaradásából arra következtetnek, hogy az ügyészség értesítette a parlamenti bizottság elnökét, hogy

Nádossy, Kurz és Gerő nem hajlan-

tartóztatása sem tántorítja el.

A letartóztatási végzés szerint Vargha Béla pénzhamisításra való szövetkezés és hamispénz forgalmahozatalában való bűnségéért bűnrészesség miatt helyezik előzetes letartóztatásba.

Vargha a frankügy huszonkettedik letartóztatottja és valószínűleg pótvádíratot fognak kiadni ellene. Vargha szombaton már Lengyel vizsgálóbíró elé kerül, aki dönt további sorsáról.

Vargha rendőrségi kihallgatása után a franciák Benárd rendőrfőtanácsossal együtt elhagyták a főkapitányságot, állítólag azért, hogy újabb kihallgatásokat eszközöljenek. Kevésel később Katona Rezső rendőrfőtanácsos két detektívtel távozott a rendőrségről, ami nagy feltűnést keltett, mert eddig Katona főtanácsos csak irányította a nyomozást, de közvetlenül nem vett részt a nyomozás munkájában. Általános az a vélemény, hogy

a pótnyomozás még korántsem befejezve és az még újabb meglepetéseket hozhat.

Ezzel szemben a rendőrség szerint Vargha letartóztatásával a pótnyomozás nagyjában lezártnak tekinthető.

A frankbizottság indiszkréciói a mentelmi bizottság előtt

Schövszky Béla házelnök csütörtöki tudvalevőleg javaslatot tett a Háznak, mely szerint a mentelmi bizottság vizsgálja ki, hogy a frankbizottság tárgyalásainak részletes tudósításait ki juttatta el a Matin-hoz Párisba, illetve az Abend-hez Bécsbe. A mentelmi bizottság pénteken dében össze is ült, hogy ezzel a kérdéssel foglalkozzék.

Két hétig fog tartani a frankügy főtárgyalása

A frankhamisítási ügy főtárgyalása tudvalevőleg március folyamán lesz és most már bizonyos, hogy dr. Langer Jenő törvényszéki elnök fogja a tárgyalást vezetni. A vádat dr. Sztrache Gusztáv főügyész és Makkai Jenő ügyészségi alelnök fogja képviselni. A törvényszék elnökéhez már most érkeznek naponta tömeges bejelentések külföldi lapoktól, amelyek kéri, hogy részükre a főtárgyaláson helyet biztosítsanak. Ez nagy nehézségekbe fog ütközni, tekintve, hogy a törvényszék nagy esküdtzéki tárgyalótermében is csak negyven hely van a sajtó részére és a külföldi újságírók elhelyezése érdekében valószínűleg a földszinten kell majd újságíró-asztalokat felállítani. A főtárgyalás valószínűleg két hétig fog igénybevenni és nincs kizárva, hogy valamelyik védő a tárgyalás elején kitagsoltni fogja a nyomozás hiányait.

Nádossy nem akar megjelenni a parlamenti bizottság előtt

A parlamenti vizsgálóbizottság péntek délelőtt folytatta a bűnügyi iratok tanulmányozását, majd elhatározta, hogy a délutáni ülésen Nádossy volt országos főkapitányt, Kurz Lajos ezredest és Gerő László őrnagyot fogja kihallgatni. A parlamenti elnökség és a főkapitányság megterelte az intézkedéseket, hogy a foglyok átvétele a tegnaphoz hasonló módon történjék. A parlament főrendiházi bejáratát rendőrökön vette körül és a bejáratnál palotaőrök sorakoztak, azonban semmi dolguk nem akadt, mert a kihallgatások váratlanul elmaradtak.

Éjszakai kihallgatások az ügyészségen

A budapesti ügyészségen péntek délután feltűnően élénk volt az élet. Délután öt órakor megjelent Sztrache Gusztáv főügyésznel Thimko Zoltán korrupciós-ügyész-helyettes és hosszú ideig tanácskozott vele. Később Thimko és Sztrache együtt felkeresték Pesthy Pál igazságügyminisztert. Sztrache este hét órakor tért vissza hivatalába. Nyomban előhívatta a fogházból Gerő Lászlót és hosszasan kihallgatta. Gerő után Spannring Ferencet hallgatta ki Sztrache, majd ismét Gerőt hozatta le és hosszú ideig vallatta. A kihallgatások este tíz óráig tartottak.

Foltok a szivárványon

című regényünk mai folytatása technikai okokból maradt ki. Holnapi számunkban folytatjuk a regény közlését.

Egy berlini orvos nem tudta az újszülöttről megállapítani — fiu-e vagy leány?

Berlinből jelentik: Most két esztendőre, február 6-án este 8 óra tájban nagy izgalom volt Scharrer Péter gimnáziumi tanár kékáján. A gólya kopogtatott az ablakon. A hálószobában a tudósasszony és a házi orvos foglaltoskodott. A tanár a szomszéd szobájában idegesen fel s alá sétált.

— Még semmi? — szölt be a hálószobába fényelő orvos.

Pontosan 8 órákor vékony gyermek-sírás szűrődött át az ajtón. A tanár izgatottan kérdezte:

— Egészséges gyermek?

— Igen — válaszolta az orvos — ez a *fiu* olyan egészséges, mint a makk.

A tanár boldog volt, fia született. Másnap elment az anyakönyvi hivatalba és annak rendje-módja szerint bejelentette, hogy az új honpolgárt János névre óhajtja kereszteltetni. Így is történt. Körülbelül hat hét múlva Scharrer gyermekorvost hívatott, mert a kiscsikének valami baja volt.

— Miért mondták, hogy ez a gyermek *fiu* — kérdezte az orvos, miután alaposan megvizsgálta a kicsikét — hiszen ez *leány*!

A szűfők eleinte azt hitték, hogy az orvos tréfál s mosolyogva közeledtek a pólyában ficánkoló gyermekhez.

— Csakugyan *leány*! — kiáltotta az apa.

Az anya sírni kezdett, de ez nem változtatott azon a tényen, hogy a gyermek a nő nemhez tartozott. A tanár ismét elment az anyakönyvi hivatalba s ott elmondotta, hogy voltaképpen *leány* van s ezért a gyermeket nem Jánosnak, hanem Helénának hívják. Az átkeresztelés nem ment olyan könnyen, mint ahogy gondolta. Az egyik hivatalból a másikba küldötték, kérvényeket kellett írnia s csak hosszas küzdelem után sikerült elismertetnie Heléna nevű *leányát*. Ennek megtörténte után mérges levelet írt dr. Brenner Ottó házi-orvosának, aki őt a szülésnél *»féltrevezette.«*

— Ön volt az, doktor ur — hangzott többek között a levél — aki azt

mondotta, hogy *fiu* született, ennek következtében így is jelenttem be az anyakönyvi hivatalban. Ön az oka tehát annak, hogy annyi költségbe vertem magam s így ön köteles ezeket a költségeket megtéríteni. Háromszáz márkámba került az ön orvosi tudományá s ha ezt meg nem fizeti, bíróság elé viszem az ügyet.

Az orvos még csak nem is válaszolt a levélre. A tanár ezt nem tudta neki megbocsátani s ezért, amikor Heléna első születésnapját ünnepelte, képes levelezőlapot küldött az orvosnak és a lapra a következőket írta:

»Az ön négyemeletes butaságának első évfordulójára. Semmi féle tisztelettel Scharrer Péter.«

Az orvos becsületsértés miatt feljelentette a levél íróját. A bíró azt akarta megállapítani, vajon a tanár indulata jogos volt-e vagy sem, s ezért a berlini gyermek-klinika három tudós professzorát hallgatta ki.

— A magyközönség — fejtette ki az egyik — alkalmasípt habonával fogja fogadni ezt az orvosi tévedést. Nos, igaz, hogy a legtöbb esetben azonnal meg is lehet állapítani az újszülött nemét, de vannak esetek, amikor ez teljesen lehetetlenség. »Pseudohermaphroditismus«-nak nevezik azt az állapotot, amikor az újszülöttnél (ha csak a legalaposabb vizsgálat alá nem vesszük) rá lehet fogni, hogy akár az egyik, vagy a másik nemhez tartozik. Dr. Brenner tehát egyáltalán nem követett el olyan orvosi hibát, amelyért meg róni lehetne.

A másik szakértő arra vetette a súlyt fejtésében, hogy ez a pseudohermaphroditizmus hetekig is eltarthat s így még az az anya is tévedésbe eshet, aki mindennap fűrészi a gyermekét s állandóan foglalkozik vele.

A bíróság a szakértői vélemény alapján kimondta, hogy Scharrer Péter becsületsértést követett el és ezért 20 márká pénzbüntetésre ítélte.

Filmregény a valóságban

Vendépgéplő ifju szerencsése

Chicago, január.

Legtöbbszörre az élet ad témát az íróknak, de gyakran megtörténik az is, hogy az írók adnak tárgyat az életnek. Amint fantáziánk kieszel, sokszor miután megérezzük a sorsnak, amely azután megvalósítja a költők képzeletének látékát. Ilyen csodálatos dolog történt most Amerikában. A mozilátogatók bizonyára emlékeznek arra a filmre, amely az egész világot bejárta s amelynek hőse egy ágrólszakadt fickó volt, akit az utcáról hívtak föl s ültöztettek ki, hogy tizenegyedik legyen egy lakomán, amelyen tizenháman voltak jelen. A szerencsés *fiu* a filmen aztán szédítő karriert csinált, akárcsak utódja a valóságban, Louis Winter, aki jelenleg Chicagóban rengeteg vagyon ura. Németországból került az újvilágba. A jennai egyetemét hallgatta, de egy látszik, nem találta elég alapnak egy-félezes *fiu* vendő részére, ha a doktori oklevelet megszerzi. Átvitorlázott hát Newyorkba, részében 1, mondó egy dollar tőkével. Mellőzzük annak az esetelését, mennyit küzdött, nélkülözött, míg egy *szemeregy* kenyérhez jutott. Nem valami

fényes állást töltött be: boltóra lett egy brooklyni bankháznak. Nem is volt helyzetével megelégedve: éjszakai órállománán törte is a fejt éleget, hogyan javíthatna sorsán, hogyan lendülhetne egyszerre a magasba? Egyszer elszántan kiáltott föl:

— Ha tíz perc alatt nem jut eszembe semmi, akkor belevetem magamat a vízbe!

S ime, még le sem telt a határidő, amikor a boltór egy jó barátjába, egy kereskedő-cég alkalmazottjába ütközött, aki rendkívül örült, hogy vele találkozott:

— Nézd csak, holnap a gazdám nagy vacsorát ad a Waldorf-szállóban. Éppen tizenegyen leszünk. Én azonban nem szívesen megyek el, mert a kis Tricksyvel akarok vacsorázni. De ha én elmaradok, akkor a társaság száma lepad az óminózus tizenháromra. Ugy tudom, holnap szabadnapod van. Eredj el helyettem: majd én beszélek a főnökömmel.

A jó vacsorára való kilátással a boltór nem tudott ellentállani. Barátja segítségével fényesen, előkelően kiböltözött és

megjelent a lakomán, ahol — meg kell adni — igen jó hatást tett a mistressekre és mistressekre. S olyan szellemes mulattatónak bizonyult, hogy az egész uri társaság el volt tőle ragadtatva. (Megjegyezzük persze, hogy az elmaradó vendég nem vallotta be, hogy boltórral helyettesítette magát, hanem mint newyorki fiatal bankárt konferálta be a palástát.)

Amikor aztán Louis Winter távozott diadala színhelyéről, a házgazda azzal a szíves meghívásával, hogy legyen mihamarabb újra szerencsés: már kész volt az új élettervre.

S harmadnap megjelent Newyork legnagyobb lapjaiban a következő hirdetés:

Kitűnő megjelenésű, magas műveltségű, előkelő származású ifju, aki egy egész társaságot a legderűsebb hangulatba hozni és mulattatni képes: ajánlkozik ebédek, vacsorák, zsurok és mindenemű ünnepségekre. Cím a kiadóhivatalban. Diszkrétó bécsület dolga.

S lám, a hirdetés nem is maradt hatástalan. Az elmés ifju több meghívást kapott s mivel mindenütt teljes sikert aratott, klientélája nőttön-nőtt. A sajtónak is feltűnt az eredeti hirdetés és a riporterek sorra keresték föl és rendre interjúvölták az érdekes vendépgéplő uraságot. Szóval: Louis Winter kész ember volt...

Azaz, hogy még ezután lett belőle kész ember. Egy szép napon magához kéréte őt mister George Stone, aki tizenháza tizenötödik emeletén fogadta a newyorki társaságok hályványát s a következő ajánlatot tette neki:

— Nézze, barátom. Ön tömördek társaságban megérdem. Szeretném férjhez adni a lányomat. Keressen neki valami hozzá illő, hozzá méltó vőlegényt. Biztosítom legbőkezűbb hályáról...

Louis Winter megköszönte a kitüntető bizalmat s pár hét múlva beállított a nagykereskedőhöz.

— Nos, Mister?

— Máris kedvező eredménnyel számolhatok be, uram. Találtam miss Dorothy számára egy nagyszerű gentlemant. S az eset annál kedvezőbb, mert az illető a miss rokonszenvével is találkozott. Sőt egyenesen kijelentette, hogy vagy az ifjúé lesz, vagy senkié a világon!

— És ki legyen az?

— Én magam.

Stone ur csaknem leszédült a tizenötödik emeletéről.

— De hiszen... hiszen ön földhöz ragadt szegény ember. S tudtommal nincs más jövedelme, mint ami órabért a mulatságokon kap...

— Tévedni méltóztatik. Csak voltam szegény ember. Fölhasználtam összekötéseimet, kitűnő börzetíppeteket kaptam s ma már tisztességes obthont tudok biztosítani jövedőbelimnek...

Igy csinálta meg a karrierjét az egykori jennai diák, a későbbi boltór, a newyorki társaságok vendépgéplő gentlemantje...



Az idő repül és vele az Ön szépsége is, ha nem használ Visagine Adeline Patti parisi arcmosó-esszenciát. Üregje 30 dinár, kapható gyógyszerárakban, drogériákban és illatszertárakban. Jugoszláviai főraktár: ZAGREB, Galjeva ulica 8. 741

ELADÓ FÖLDBIRTOK

- ◊ Jugoslavenska Banka d. d. vukovári fiókjánál szabad-
- ◊ kézből eladó egy tagban fekvő birtok, elsőrendű ◊
- ◊ irtási talajon, közvetlen Vukovár város ha-
- ◊ tárában, a birtok 155 kat. hold területű. ◊
- ◊ Rendkívül olcsó áron és kedvező ◊
- ◊ fizetési feltételekkel. A birtok ◊
- ◊ egészben vagy darabok- ◊
- ◊ ban is eladó és ◊
- ◊ azonnal át is ◊
- ◊ vehető. ◊

Reflektánsok forduljanak közvetlenül a következő címre:

Jugoslavenska Banka d. d. podružnica Vukovár

Értéke ajándék bárkinek

az, amit az anyatermészet ad kitűnő hatású gyógynövények alakításában az emberiség javára. Ilyen értékes növényekből készült a már 27 év óta ismert Feller-féle jóhatású *Elsa Fluid*. Amint

magyaráink idejében, éppen úgy ma is, mint megbízható fájdalomcsillapító szer, ismerik és dicsérik, reumatikus fájdalomknál, keresztfájásnál, szaggatásnál, fej- és fogfájásnál. Kitűnő szolgálatot tesz fáradtság, megerőltetés, erősségi és lefrissíti az izmokat és idegeket, ellenállóvá tesz bennünket a hideg

levegővel szemben. Vizzel keverve kitűnő szájbüszög, kiváló szépségápoló. Külsőleg és belsőleg erősebb és hatásosabb, mint a sóshorszesz. 6 dupla vagy 2 nagy különleges üveg 63 dinár, 12 dupla vagy 4 különleges nagy üveg 99 dinár, 36 dupla vagy 12 különleges üveg 250 dinár ládával és postaköltséggel együtt utáváttelel vagy előzetes készpénzfizetés mellett. Szétküldi Feller V. Jenő gyógyszerész Stubica Donja, központ 185, Horvátország. Egyes üvegek ára 9 dinár, kapható minden gyógyszerárban vagy szakmabeli üzletben

NYILTTÉR.

Slavija Pokopno Udruženje Subotica

A „Slavija” Pokopno Udruženje értesíti t. tagjait, hogy tekintettel arra, miszerint az 1926. évi február hó 8-án tartott folytatódó közgyűlés az új választmányt megválasztotta és azt üzte ki célul, hogy az eddigi ügykezelést a legbiztosabban felülvizsgálja, ennélfogva felkértem a t. tagok, hogy fizetési kötelezettségüknek úgy a saját mint az egyesület érdekében eleget tenni sziveskedjenek, hogy a felülvizsgálás után a segélydíjak kiutalása fennakadás nélkül megkezdődhessen.

Subotica, 1926. február hó 9-én.

Marković Gjako s. k.

1210 elnök.

Opštinsko Poglavarstvo Bačko-Petrovo selo.
Br. 649/1926.

Oglas.

U opštinskom rasadniku opštine Bačko-Petrovo selo, ima na prodaju sledeća drva i vočke:

1. Japanski bagren 2-3 god. 1600 kom. po 6 dinara po kom.
2. Okrugli bagren 2-3 god 150 kom. po 10 dinara po kom.
3. Ludovik drva 2-3 god. 6600 kom. po 2 1/2 dinara po kom.
4. Gledičija 2-3 god. 2600 kom. po 2 din. po kom.
5. Obični bagren 2-3 god. 500 kom. po 6 dinara po kom.
6. Vočke razne vrste 2-3 god. 10 din. po kom.

Obratiti se ovom poglavarstvu.

Bačko-Petrovo selo, 10. februara 1926.

1271 Poglavarstvo.

Felhivás

Ha szegény és mégis örökölni akar, irassa be hozzátartozóit, ismerőseit a rövidesen megalakuló „POMOĆ” szülészeti, kiházalító és temetkezési segély-egyletbe — Sombor, Aréna-bioskop, ahol biztós a pénze, mert bank kezeli. Esetenként fizet 30 dinárt és kap 30.000 dinárt. Szülészetenél pedig fizet 15 dinárt és kap 10.000 dinárt. Vidéki képviselőink, ahol be lehet iratkozni, a következők: *Ada*: Sárközi Kálmán tanító, *Apatin*: Blaha András, *Aranđelovo*: Börcsök György, *Bačka-Topola*: Stern Béla szabó, *Cantavir*: Kozma Vince szabó, *Dárda*: Balogh István, *Doroslovo*: Király Imre asztalos, *Feketi*: Kone Károly, *Mali-Iđoš*: Odobináné szülész, *Mol*: Ambrus Géza tanító, *Mokrin*: Peňo András asztalos, *Novi-Sivac*: Metzger Fülöp, *Novisad*: Majoros Pál Zeljeznička 53, *Pačir*: Wiener Ferenc kereskedő, *Padej*: Hajnal József kereskedő, *Pančevo*: Hild Jöhan Bavarijanski put 12, *Subotica*: Nagy Gyula Sokolska 7, *Senta*: Kopasz Kálmán kántor és Novosel Mihály borbély, *St.-Kaniža*: Hegedüs és Vörös, *St.-Moravica*: Faragó Lajos, *St.-Bečej*: Beck Jenő Kralja Petra 33, *Titel*: Kleinschmidt Lénárt, *Temerin*: Plani Félix szabó, *Uzdin*: Grün Mór kereskedő, *St.-Sivac*: Ábrányi Leopold festő, *Vel-Bečkerck*: Huszár István kereskedő, Vojvoda Bojović 29.

Férfi-, női- és gyermekruha üzletemet volt Rudić-uca (gyümölcs piac) helyeztem át. Régi üzletben megmaradt árukat féláron árusítom.

Földes Samu

Helyi ügynökök

lehetőleg a kézműáru szakmából kerestetnek

Ajánlatok személyesen nyújtandók át 10-12 óra között a Nemzeti-szállodában. Szobaszámotportásnál kérdezn.

1241

Segíts magadon, az Isten is megsegít!

Első Sombori Kiházalító és Temetkezési Egyesület

alakulóban van és tagokat vesz fel. Az egyesület úgy a kiházalítottak valaminthalt tagjai után

20.000 Dinárt

fizet ki, ennek ellenében az eseteknél díj 30- Dinár. Az egyesület tagja lehet mindenki korra való tekintet nélkül az alapszabályokban lefektetett feltételek mellett. A tagok az egyesület megalakulása utáni napon jogaik élvezetbe lépnek. — Azon tag, aki 400 esetet befizetett, fizetési kötelezettsége megszűnik, könyvecskéje nyugdíjba megy, jogai továbbra is fennáll, házasság vagy elhalálozás esetén megkapja a

20.000 Dinárt

A kiházalító osztályhoz tartozó tag ha elhalna, a befizetett összeget teljes egészében hozzátartozóinak visszafizetik.

Bővebb felvilágosítás nyerhető: Vojnits István Kralja Petra utca 17., Dr. Abramovic ügyvédi iroda, Ludwig Mihály fodrászüzlet, Sümögi Sándor, Harambašićeva utca 4. szám. 825

Üzletáthelyezés!

Tisztelettel értesítem nagyrabecsült veendőmet, hogy rövid és divatáru üzletemet, Rudics-utca 1. szám alól **3. szám alá helyeztem át**, volt Krausz Béla és Társa üzlethelyiségébe és kérem továbbra is b. pártfogásukat.

Teljes tisztelettel:

Vujković János

divat- és rövidáru kereskedő.
volt Kis-bazár

1167

Üzletmegnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy

Novisadon

Kr. Petra ul. 25. szám alatt
a mai napon

női, férfi és gyermek készruha üzletet nyitottam.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel

DOLOVAC NOVÁK

Mozigép

„Pathé” teljes felszereléssel, használható gazolin és villanyvilágítással berendezve.

Aron alul eladó és megtekinthető
Farkas György Novisad, Apolló mozi

Alkalmi vétel.

1/4 rész egy ma'om és egy ház tulajdonjogából német községben, Slavonijában 12 községből álló kerület központjában, vasút állomás közelében **eladó**. A ma'om 12 járata, automatikus napi két vagon teljesítőképességgel, 1924-ben újból szerelve fűrészfűrészmel és vollgatterrel, készpénz ellenében **olcsón eladó**. Cím Schmelka hirdetőjében Novisad, Futoški put 2. 1262

„ARGUS” Általános Információsiroda **BEOGRAD**
JUGOSZLÁVIA
LEGNAGYOBB SZAK-FELVILÁGOSÍTÓJA

ARGUS megóv létes követelésektől és vezetékektől. ARGUS ószokeletéseket szerez vásárlóképes üzletben. ARGUS kivélti lehetőségeket teremt. ARGUS olcsón, tisztán és biztosan vezet inkasszó. ARGUS közli a léti állami szállásokat. ARGUS több ezer elrendelt, befizetésével rendelkezik.

Hiteludostó előfizetési árak:
10 információ 400 dinár, 25 információ 875 dinár
50 információ 1500 dinár, 100 információ 2500 dinár

Táviratoim: ARGUS—BEOGRAD

DENT. REMÉNYI FRIGYES
FOGÁSZATI RENDELŐJE SUBOTICA
TELEFON 743.

Huspiac, A városi zenede közvetlen szomszédságában
RENDEL: Délelűt 8-12-ig, Délután 2-6-ig.

Olcsó fogászati rendelés:
Áramat mélyen tisztálítottam. — Készítek mindennemű fogtömést, arany koronákat és hidalásokat, szápadlás nélküli műfogakat és fogserokat. — Tossék a kedvező alkalomról meggyőződni. Lelkiismeretes és tartós fogászati munkálataimért szavatolok.
Vidékiek lehetőség szerint egy nap alatt kiélegítettnek.

Hamburger gépgyári műhely és autójavitó vállalat

Különleges rémforrasztási eljárásal bármilyen törött vagy repedt géprészeket kifogástalanul összehégesztünk, ugyanint óntótvast, alumíniumot, rézet, törött vagy repedt szivattyukat, kopott géprészeket kitöltünk és azt megmunkáljuk.
Jól berendezett üzemeinkkel kifogástalan munkát készítünk.
Jéggvártáshoz való hűtőcsöveket egybehegesztve készítünk.

Pénzintézetek, iparvállalatok

részére mérlegfüzeteket s minden más nyomtatványokat jutányosan és izlésesen készít

„Minerva” nyomda, Subotica
Árajánlattal szolgálunk!

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. **Subotica** Tel. 198 és 192.
Táviratoim: Kenderpar.
Detailüzlet: Városi bérpaiota.
Engross és irodák: Wilsonova ulica 7.

UTITAKARÓK ÉS LÓPOKRÓCOK
LEGOLCSÓBB BESZERZÉSI FORRÁSA

KORZÓ MOZI

Február 11-14. Csütörtöktől—vasárnapig Norma Talmadge

Minaret hangja

Keleti történet 6 felvonásban. Szépséges grandisignol film. A párisi operaház fantomja Faust.

LIFKA MOZI

Csütörtöktől—vasárnapig Közönlige próbagyűlés

CÁRNÓ

kacagó Szubotica A hang legnagyobb m. latsága a

NAVIGATOR

Egy szerezésnél főtás kalandul a lenger fenekén és az embelevők között. 6 pompás felvonásban. Főszereplő: BUSTER KEATON

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.

Mindenes szakácsnőt keres gyermektelen fiatal házaspár február 15-iki belépés-re.

Fiatal asszony gazdasszonyi állást keres magányos úrnál. Elmenne tanýára is.

PAPLANT csak kereskedőknek legújtanýosabban szállít minden mennyiségben ALADÁR SICHERMANN

VÉTEL-ELADÁS

Szívógázmotor 40 lóerős. 5 évig üzemben f. hó 20-ig üzemben megtekinthető. 50.000 dinárért eladó.

FELLENDÜL AZ ÜZLETE

ha csinos és izléses levélpapíron levelez! Hogy a kisiparosok és kiskereskedők számára is megkönnyítsük, hogy olcsón szép és tetszetős nyomtatványokhoz jussanak...

MINERVA NYOMDA SUBOTICA

BAMULATOS OLCSÓN ELADÓ: Arany, ezüst zsebhórák, férfi, női gyűrűk, aranyláncok, cigarettatartók...

Féltáron vásárolható üzletelhelyezés miatt kész férfi-, női- és gyermekruhákat, bőrkabátokat...

Keressék megvételre hordókat 25-300 literig PORSZIVATTYUT felszereléssel és írógépet Schwartz

Eladó cséplőgarnitúra! egy 10 HP gyári magánláró Hoffer-Schranz (Curir) gyártmányu gőzös és egy 54 colos Hoffer cséplő...

Irodai alkalmazott német és szerb nyelvismérettel, könyveléshez felvéteket. Ajánlatok az eddigi működés és fizetési feltételek megjelölésével

Ujonnan behuzott alig használt billiárdasztal eladó. Palotás, Staramoravica. 1190

Finom homok vagonba rakva 200 dinárért kapható Asztalos, Mihálynál, Bogdiovón. 1218

Naponta friss pörköltkávét kapható Sugár Manónál Subotica, Rudičeva ul.

Blum Lajosnak a baimokivásutnál levő 56 évi fennálló ióforgalmu vendéglője betegség miatt eladó. csúfleg hórbeadó. 1278

Malom részére iókarban levő Wernitzon gőzszivattyu olcsón eladó. Cim: a kiadóban. 1270

10% kana jó termő szőlő, megrágyazott Ceorda-közön, közel a városhez, eladó. Cim: Hleszkovics Béla, Székely és Vuikovics cégnél, ióter. 1272

PATKANIN EGÉRET PATKANIN véglegesen irt kapható minden gyógyszerárban KÜLÖNFÉLE

KÜLÖNFÉLE

Egy szoba-konyház lakásbutorral együtt átadó. Fedor Lajos, Szegedi szőlő 203. 1294

Butorozott szoba konyhasználattal kiadó. Ivics vendéglő, Vilsonova ul. 1290

Butorozott szoba azonnal kiadó. Oslobodienia ul. 6. Kaszárnyával szemben. 1290

Ióhangu zongora bérbeadó. Ugyanott férfiruhák eladók. Cim: a kiadóban. 1288

Kétgyvas butorozott szoba ellátással kiadó. Cim: III. Ivanova ul. 10. 1264

Főtéren nagy világos udvari helviség kiadó. Bövebbet Uiházi ékszerész-nél. 1288

Schlager-féle BÖRÖNDÖK és BÖRÁRUK a legjobbak. Megrendelés-kel és javításokát elfogadják SUBOTICA Aleksandrova ulica 1.

Műhely kereseték a város belterületén, ahol a villany haitőerő be van szerelve. Medianski drug, Subotica. 1170

Kiadó Sombori uton sarokház, amely három orszácutra szől fatelen részére helyi engedéllyel. Cim: a kiadóban. 1172

LEVELEZÉS

Barátaim, jó ósm. róseim. Gyukanov Paia híresztelése, hogy Nemetsernyén voltam lánykerőbe, nem igaz. Fosz. 1277

Ház

a 13. Novemberog ul. elején 2 négyszobás modern lakással, fűtőszobákkal és mellékhelyiségekkel valamint nagy parktárakkal azonnal beköltözhető.

eladó

Érdelklődni a kiadóhivatalban.

FOGLALKOZÁS

Gépezs-kovács, aki Fordautót, Fordson, különféle gézgépeket, motorokat, kezel és javít, állást keres. Cim: a kiadóban. 1282

Keressék a rövidáru ingrószakmában teljesen írtas, megbízható fiatal segédet. Cim: a kiadóban. 1293

Tanulóféányokat felveszek női zenekarba hav. 450 din. fizetés, koszt. lakás, utköltéssel. Fényképes ajánlatokat kér: Srdianov, Velikibescokok, restorant „Beli Golub”. 1281

ELŐNYOMDÁT

MÓDERNUL FELSZERELVE legolesőbban szállít LEOPOLD SÁMUEL SABLONGYÁRA SENTA 275

Tanítónőt keresek III. elemista fiamhoz, ki német és szerb nyelvem a vizsgára előkészítse. Fizetés hav. 800 dinár és teljes ellátás. Ajánlatok a kiadóba „Tanítónőt keresek” jelgére. 1269

Fűszereseknél iól bevezertett helyi ügynök helybe-ll nagykereskedő cégnél azonnal felvétetik. Cim: a kiadóhivatalban. 1259

Pincérlányokat felvesz fizetéssel Bácska vendéglő. 1295

Rajzolni tudó gyakornok felvétetik. Szerb nyelvüdis és gépirás előnyben. Cim: a kiadóban. 1255

NAGYBAN és KICSINYBEN

1 kg zsákos füge Din. 6

1 kg koszos füge Din. 10

1 kg mazsola Din. 26

Schäffer Róza fűszer és csomago üzletében VII., Pašičeva ulica 7.

Fahivatalnok, aki a detail eladásban teljesen periekt, azonnal felvétetik. Ajánlatot „Jövő” jelgére kérik a kiadóba. 1216

Ügyes borbélysegéd állandó alkalmazást kaphat Szokoli Józsefnél Apatinban. Fő-ucca. 1245

SZOBÁT KERESÉK február 15-re

a város központjában. Ajánlatokat a kiadóba kérek 1242

Varróféány uriházakhoz ajánlkozik. Urnök szives pártfogását kéri. Cim: a kiadóban. 1182

Borbélyok figyelembe! Legítanýosabban köszörről Alekszandar Gubánii működőszőrüs, Subotica, Rudičeva ul. 4. 912

Advertisement for SASSO and ETOLAJ products, featuring an image of a SASSO product box and the text 'SZAVATOLT TISZTA' and 'ETOLAJ SHS LERAKAT M. PREKIĆ BEOGRAD GRAČANIČKA 17.'

75 dinárért 1 kilogram kiváló finom teassü'eményt kap a STEINER cukrászdában, Subotica. — Telefon 206.